

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๙๙๒/๑๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการรับมาพิจารณา ก่อนรับหลักการ (ร่างพระราชบัญญัติควบคุณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง (๑) หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๙๓/๑๐๑๙
ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๗

(๒) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๙๒/๗
ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการควบคุณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่สร้างสมดุลกับนโยบายอื่นของภาครัฐ (เรื่องเสร็จที่ ๑๖๗๓/๒๕๖๔)

ตามหนังสือที่อ้างถึง (๑) ความว่า ด้วยสำนักงานเลขานุการสภาพัฒนราษฎรแจ้งว่า ในคราวประชุมสภาพัฒนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญประจำปีครึ่งที่สอง) วันพุธ ที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายเจริญ เจริญชัย กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๐,๙๙๒ คน เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติควบคุณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายเท่าพิภพ ลี้มิจตรกร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติควบคุณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายธีรภัทร คงวงศ์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๙๒,๙๙๘ คน เป็นผู้เสนอ) แล้วลงมติเห็นชอบให้คณะกรรมการรัฐมนตรีรับร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับไปพิจารณา ก่อนรับหลักการ สำนักเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อเชิญผู้แทนกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณ มาร่วมพิจารณา และแจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีภายในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ทั้งนี้ คณะกรรมการรัฐมนตรี จะต้องแจ้งผลการพิจารณาไปยังสภาพัฒนราษฎรภายในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๗ ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับดังกล่าว และได้จัดประชุมเพื่อรับฟังความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ โดยมีหน่วยงานที่ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุม ได้แก่ กระทรวงการคลัง (กรมสรรพากร) กระทรวงพาณิชย์ (กรมทรัพย์สินทางบัญญา และกรมการค้าต่างประเทศ) กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) กระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมคุณประพฤติ) กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงาน

ปลัดกระทรวง และกรมควบคุมโรค) สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ และสำนักงานศalyuticorr ปราบภัยการพิจารณา ดังต่อไปนี้

๑. หลักการและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับ

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะกรรมการรัฐมนตรีขอรับมาพิจารณา ก่อนรับหลักการจำนวนสามฉบับ มีหลักการเป็นการแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑.๑ ร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายเจริญ เจริญชัย กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๐,๘๔๒ คน เป็นผู้เสนอ) มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อให้การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สอดคล้องกับ รูปแบบการประกอบธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน มิให้เป็นภาระหรือเป็นอุปสรรค ต่อการประกอบอาชีพของบุคคลจนเกินสมควร และเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภคและประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การเพิ่มตำแหน่งที่ปรึกษาของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์แห่งชาติ ให้ครอบคลุมถึงผู้แทนสมาคมการค้าของผู้ประกอบการผลิตและจำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การยกเลิกองค์ประกอบ ในส่วนผู้แทนเอกชนซึ่งคัดเลือกจากองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์มิใช่เป็นการแสวงหากำไร และดำเนินกิจกรรมด้านการสนับสนุนและรณรงค์ให้ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการผ่อนคลายมาตรฐานการควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์หรือฉลาก การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ หรือบริเวณที่กำหนด การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันและเวลาที่กำหนด การกำหนดวิธีการ หรือลักษณะในการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ หรือบริเวณที่กำหนด ตลอดจนการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๑.๒ ร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายเท่าพิภพ ลี้มจิตรกร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เพื่อมิให้จำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการจนเกินสมควร และแก้ไขหลักการเกี่ยวกับ การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันที่มีลักษณะจำกัดสิทธิโดยเด็ดขาดซึ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการยกเลิกการใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมายซึ่งอาจก่อให้เกิด ปัญหาในการใช้ดุลพินิจ ได้แก่ การยกเลิกหมวด ๑ คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แห่งชาติ หมวด ๒ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และหมวด ๓ สำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการผ่อนคลายมาตรฐานการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์หรือฉลาก การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ หรือบริเวณที่กำหนด วิธีการหรือลักษณะในการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ หรือบริเวณที่กำหนด และการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับ การห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันและเวลาที่กำหนด รวมทั้งแก้ไขให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง สาธารณสุขเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายแทนนายกรัฐมนตรี

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายธีรภัทร คงวงศ์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๙๖,๘๗๔ คน เป็นผู้เสนอ) มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อลดผลกระทบด้านลบของสังคมที่เกิดขึ้น จากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และคุ้มครองประชาชน ตลอดจนเด็กและเยาวชน ได้แก่ การยกเลิกบทบัญญัติเรื่องที่ปรึกษาของคณะกรรมการโดยเปลี่ยนเป็นกลไกของสมชชาเครือข่าย

ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดหรือภูมิภาค การแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คณะกรรมการควบคุมฯ กรุงเทพมหานครและจังหวัดและหน้าที่และอำนาจของสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นเกี่ยวกับสถานที่หรือบริเวณท้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุคคลที่ท้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หน้าที่ของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วิธีการหรือลักษณะในการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานที่หรือบริเวณท้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องเรียกค่าเสียหาย

๒. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับ สรุปได้ดังต่อไปนี้

๒.๑ กระทรวงการคลัง (กรมสรรพาณิช) ไม่ขัดข้องในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับ โดยมีข้อสังเกตว่า การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ควรจะต้องมีแนวทางที่มีความชัดเจนเพื่อให้กรมสรรพาณิชสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เช่น

(๑) กรณีการผ่อนคลายการอนุญาตขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กรมสรรพาณิชจะต้องนำมาพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตขายให้สอดคล้องกันต่อไป

(๒) กรณีร่างมาตรา ๘ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ (๑)) ที่นายธีรวัฒนา เสนอ มีประเด็นพิจารณาเรื่องการกำหนดจำนวนหรือความหนาแน่นของใบอนุญาตขายสุราในพื้นที่ซึ่งกรมสรรพาณิชจะต้องนำจำนวนหรือค่าความหนาแน่นดังกล่าวไปจัดทำหลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตขายสุราในจังหวัดและพื้นที่ต่าง ๆ

(๓) ร่างมาตรา ๑๕ ที่นายธีรวัฒนา เสนอเพิ่มมาตรา ๒๕ (๔/๕) กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีหน้าที่จดแจ้งผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ประเภทดื่มที่ร้านและประเภทไม่ดื่มที่ร้าน) ซึ่งในปัจจุบันผู้ขายสุราต้องได้รับอนุญาตจากการกรมสรรพาณิชอยู่แล้ว ตามมาตรา ๑๕๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพาณิช พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงมีประเด็นว่าจะเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้ขายสุราหรือไม่

(๔) ร่างมาตรา ๒๑ ที่นายธีรวัฒนา เสนอเพิ่มมาตรา ๒๙/๑ ซึ่งมีการแยกประเภทการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประเภทไม่ดื่มที่ร้านกับประเภทดื่มที่ร้าน ปัจจุบันการอนุญาตขายสุราของกรมสรรพาณิชไม่มีการแบ่งประเภทดังกล่าว ซึ่งหากมีการแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ในประเด็นนี้ กรมสรรพาณิชจะต้องนำไปกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งประเภทใบอนุญาตขายสุราใหม่ ซึ่งมีประเด็นเรื่องความชัดเจนว่าทั้งสองประเภทมีความแตกต่างกันอย่างไร ตัวอย่างเช่น ร้านขายของชำที่มีโต๊ะเก้าอี้เล็ก ๆ หน้าร้าน ที่ผู้ซื้อสามารถนั่งดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบริเวณดังกล่าวได้ หรือร้านขายข้าวต้มที่มีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะจดอยู่ในประเภทใด

(๕) ร่างมาตรา ๒๑ ร่างมาตรา ๔๒ และร่างมาตรา ๔๓ ที่นายธีรวัฒนา เสนอ มีการกำหนดโทษของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตขายสุราด้วยเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวันแต่ไม่เกินสิบสี่วัน ซึ่งปัจจุบันพระราชบัญญัติภาษีสรรพาณิชฯ มีการกำหนดโทษของผู้รับใบอนุญาตขายสุราให้ถูกเพิกถอนใบอนุญาต รวมถึงมีการทำลายใบอนุญาตใหม่ทั้งบุคคลและสถานที่ โดยมีกำหนดระยะเวลาห้าปีในกรณีบุคคล ดังนั้น จึงมีความเห็นว่า

ในการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะต้องเขื่อมโยงและสอดคล้องกับกฎหมายในความรับผิดชอบของกรมสรรพสามิตด้วย

๒.๒ กระทรวงพาณิชย์ มีความเห็น ดังนี้

๒.๒.๑ กรมทรัพย์สินทางปัญญา ไม่ขัดข้องในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับ และไม่ขัดข้องหากกระทรวงสาธารณสุขนำไปพิจารณาปรับแก้ให้เหมาะสมกับบริบทโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน และมีข้อสังเกตว่า ร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับ มีหลักการใกล้เคียงกันในการกำหนดให้ออกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำอุปกรณ์และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้กำหนดรายละเอียดไว้ในกฎหมายลำดับรองซึ่งอาจเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ หรือประกาศ ด้วยเหตุนี้ เนื้อหาในรายละเอียดที่จะกำหนดขึ้นจึงควรมีเหตุผลความจำเป็น มีแนวทางหรือแนวปฏิบัติที่มีความชัดเจน รวมทั้งต้องมีการรับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้เสียก่อนดำเนินการ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องด้วย

๒.๒.๒ กรมการค้าต่างประเทศ ไม่ขัดข้องในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับ เนื่องจากเห็นว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถผลิตและขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างเสรีมากยิ่งขึ้น เพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้บริโภคและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทยอย่างไรก็ได้ การทบทวนเพื่อปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ ควรพิจารณาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กและเยาวชน รวมทั้งควรคำนึงถึงบริบทและผลกระทบที่มีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน สังคม และสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปด้วย

๒.๓ กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) เห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันเป็นกฎหมายที่มีหลักการที่ดี แต่อาจมีปัญหาเรื่องการบังคับใช้กฎหมายที่มีผลกระทบในบางแห่งมุ่งในเชิงเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการสถานบริการหรือผู้ประกอบการสถานประกอบการที่เมืองหรือคล้ายกับสถานบริการ จึงมีการเรียกร้องให้มีการผ่อนผันในเรื่องระยะเวลาในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้น ในการปรับปรุงพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ จึงต้องมีการซึ่งน้ำหนักระหว่างเสรีภาพในการประกอบอาชีพและผลกระทบที่มีต่อสังคมโดยเฉพาะอุบัติเหตุทางถนน รวมทั้งความรุนแรงในครอบครัวให้ได้สัดส่วนกัน อนึ่ง กรมการปกครองไม่ขัดข้องในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับ โดยเห็นว่า สามารถนำหลักการที่ดีและเหมาะสมของแต่ละร่างมาพิจารณาร่วมกันกับร่างที่เสนอโดยกระทรวงสาธารณสุขได้

๒.๔ กระทรวงยุติธรรม มีความเห็น ดังนี้

๒.๔.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ไม่ขัดข้องในหลักการของร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับ โดยมีข้อสังเกตดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายเจริญฯ ซึ่งมีสาระสำคัญ เป็นการผ่อนคลายมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นั้น เป็นการลดทอนอำนาจของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้เหลือเพียงการให้คำแนะนำหรือปรึกษา ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการมีคณะกรรมการควบคุมฯ อีกทั้งการแก้ไขในแนวทางดังกล่าวจะมีความซ้ำซ้อนกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ จึงเห็นควรให้มีการพิจารณาถึงความจำเป็นของการมีคณะกรรมการแต่ละคนในกฎหมาย นอกจากนี้ การลดระดับการควบคุม รวมถึงซ่องทางและวิธีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ย่อมส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสในการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้มากขึ้น และอาจเป็นเหตุให้ก่อพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ได้

(๒) ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายเท่าพิพพา ซึ่งมีสาระสำคัญ เป็นการผ่อนคลายมาตราการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเน้นหลักการบริหารจัดการ เช่น การยกเลิกคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ทุกคณะกรรมการทั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เห็นว่า ในแห่งมุ่งหนึ่งอาจพิจารณาได้ว่า เป็นการลดขั้นตอนในการบริหารราชการ ลดภาระงาน ตลอดจนค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ได้ สมควรสอบถาม ความพร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้โดยตรง เช่น กรมควบคุมโรค ว่า เมื่อยกเลิกกลไก คณะกรรมการตามกฎหมายและสำนักงานฯ แล้ว จะมีแนวทางในการบริหารจัดการด้านบุคลากร งบประมาณ ภารกิจ และองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมอย่างไร ซึ่งในประเด็นนี้ ควรจะต้องมีข้อมูลอย่างชัดเจน เพื่อที่จะแสดงให้เห็นได้ว่า ประสิทธิภาพของบุคลากรและสำนักงานฯ ที่ผ่านมาเป็นอย่างไร เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

(๓) ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยนายธีรวัฒน์ ซึ่งมีสาระสำคัญ เป็นการยกระดับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และกำหนดมาตรฐานควบคุมที่เข้มงวดมากขึ้น เห็นว่า ความจำเป็นในการเพิ่มระดับในการควบคุมจะต้องได้สัดส่วนกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องการเพิ่มน้ำที่ของผู้ชาย นอกจากนี้ ควรจะต้องมีข้อมูลประกอบการพิจารณา ด้วยว่าในปัจจุบันมีประเดิมปัญหาโดยยุบงำนงึ่งจำเป็นต้องกำหนดเช่นนั้น รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบ ที่จะตามมาจากการดังกล่าว เช่น การกำหนดให้ต้องจดแจ้งสมอสรกับสำนักงานฯ การกำหนดห้ามขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์บนทางหลวงซึ่งจะกระทบต่อธุรกิจเป็นจำนวนมาก

๒.๔.๖ กรมคุณประพฤติ ไม่ขัดข้องในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ ทั้งสามฉบับ และมีข้อสังเกตเทียบกับร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับตามหนังสือกรมคุณประพฤติ ด่วนที่สุด ที่ ยช ๐๓๒๘/๐๑๙๓ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๗ และไม่มีความเห็นอื่นเพิ่มเติมในการประชุม สรุปได้ดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายธีรวัฒน์ เสนอแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๙ ปรับปรุงบทบัญญัติเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กรุงเทพมหานคร แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ ปรับปรุงบทบัญญัติเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมทั้งสองมาตราดังกล่าวไม่ได้แก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้แทน กรมคุณประพฤติเป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด จึงเสนอให้เพิ่มผู้แทนกรมคุณประพฤติเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร และเพิ่มผู้อำนวยการสำนักงานคุณประพฤติ เป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด เพราะภารกิจของกรมคุณประพฤติ ตามพระราชบัญญัติคุณประพฤติ พ.ศ. ๒๕๕๘ จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มฟุ้กคุณความประพฤติในกรณีที่ พนักงานคุณประพฤติได้ดำเนินการประยนความเสียผู้ถูกคุณความประพฤติแล้ว หากเห็นว่าเป็นผู้ที่มี ความเสียงสูงที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะต้องนำไปบำบัดรักษา หรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ยังโรงพยาบาลในสังกัดของกระทรวงสาธารณสุข และเพื่อให้การทำงานมีการเชื่อมโยงกับ หน่วยงานอื่นในระดับกรุงเทพมหานครและในระดับจังหวัดแบบบูรณาการ อีกทั้งกรมคุณประพฤติได้รับ มอบหมายจากปลัดกระทรวงยุติธรรมให้เป็นผู้แทนและเป็นกรรมการในการประชุมคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้น การเสนอแก้ไขดังกล่าวจึงเป็นการแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับ ร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... ที่เสนอโดยกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งกรมคุณประพฤติโดยกระทรวงยุติธรรมได้เสนอให้เพิ่มผู้แทนกรมคุณประพฤติเป็นกรรมการในคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร และเพิ่มผู้อำนวยการสำนักงานคุณประพฤติจังหวัด

เป็นกรรมการในคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด และกระทรวงสาธารณสุขได้มีการกำหนดเพิ่มในร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ด้วยแล้ว

(๒) ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายเท่าพิพา เสนอยกเลิกหมวด ๑ คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ หมวด ๒ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และหมวด ๓ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ยกเลิก มาตรา ๕ ถึงมาตรา ๒๕) เห็นว่า อาจส่งผลกระทบต่อการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นกลไกสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ เช่น การกำหนดนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือเสนอหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการ บำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นต้น

(๓) สำหรับร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายเจริญ กรมคุมประพฤติ ไม่มีข้อสังเกตเพิ่มเติม

๒.๕ กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข) เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายเจริญฯ และนายเท่าพิพา กำหนดหลักการซึ่งส่งผลให้มีการ ผ่อนคลายมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากเกินไป ทำให้อาจเกิดปัญหาการเข้าถึงเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของเด็กและเยาวชนได้โดยง่าย ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๔๕ สำหรับร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายชีรภัทรฯ เห็นว่า มีการกำหนดมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่อาจจะเครื่องครัดมากเกินไป ซึ่งอาจจะส่งผล กระทบต่อการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนและเศรษฐกิจของประเทศไทย

๒.๖ สำนักงบประมาณ ไม่ขัดข้องในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ ทั้งสามฉบับ โดยเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้งสามฉบับได้พยายามเสนอหลักการเพื่อหาความสมดุล ระหว่างประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและในเชิงสังคมแล้ว สำหรับงบประมาณที่สนับสนุนภาระงาน ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่ผ่านมา จะเป็นการจัดสรรให้แก่ กรมควบคุมโรค อย่างไรก็ได้ ภาระงานด้านการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยส่วนใหญ่จะเป็น การรณรงค์หรือป้องกัน ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือกับสังฆาครหรือช่วยเหลือควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งจะใช้เงินจากเงินกองงบประมาณในการดำเนินการเป็นหลัก หลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้งสามฉบับจึงไม่มีผลกระทบต่อภาระงบประมาณของกรมควบคุมโรค

๒.๗ สำนักงานสภาพน้ำการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไม่ขัดข้องในหลักการ ของร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับ เนื่องจากเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับมีวัตถุประสงค์ที่จะ ควบคุมปัญหาที่จะมีผลต่อสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุ และอาชญากรรม และผลกระทบต่อเศรษฐกิจ รวมถึงป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย โดยมีข้อสังเกต ดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายเท่าพิพา ซึ่งยกเลิกกลไกที่มีอยู่ ในปัจจุบันของกฎหมาย ได้แก่ ยกเลิกคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ เห็นว่า กลไกดังกล่าวยังมีความจำเป็นเพื่อการพิจารณานโยบายในภาพรวมของประเทศไทย ตลอดจนการติดตามการดำเนินงานและการประเมินผล ซึ่งหากเห็นว่ากลไกที่มีอยู่ไม่มีประสิทธิภาพ ก็ควรเสนอแก้ไขหรือปรับปรุงมากกว่าการยกเลิกกลไกทั้งหมด เช่น การเพิ่มองค์ประกอบ ของคณะกรรมการในส่วนของนักการตลาดหรือผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี

(๒) ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายชีรภัทรฯ กำหนดให้มีสังฆาคร เครือข่ายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เห็นว่าหลักการ

ดังกล่าวเป็นประโยชน์ เนื่องจากภาครัฐคงไม่สามารถทำงานได้เพียงลำพัง การกำหนดให้ภาครัฐ อำนวยความสะดวกในการจัดการประชุมของสังฆชาติ จึงมีความเหมาะสม รวมทั้งสมควรบูรณาการ การทำงานร่วมกันกับสังฆาสาสุขภาพแห่งชาติเพื่อไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการใช้งบประมาณ

(๓) มาตรการควบคุมการขาย ที่เสนอแก้ไขในร่างพระราชบัญญัติ ทั้งสามฉบับเห็นว่า หากจะพิจารณาผ่อนคลายมาตรการ ก็ควรต้องมีการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชน สามารถเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย โดยเฉพาะในประเด็นการอนุญาตให้ดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในสวนสาธารณะของทางราชการในร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายเท่าพิพา เห็นว่า ควรต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมส่วนรวมด้วย ซึ่งแนวทางนี้อาจจะพิจารณากำหนด เป็นข้อยกเว้นในการนิการจัดงานในสวนสาธารณะที่ให้สามารถขออนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เพื่อให้ดื่มในสถานที่ได้อาจจะเหมาะสมกว่าการยกเลิกการควบคุม

(๔) ข้อพิจารณากรณีที่กำหนดมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่เคร่งครัดมากเกินไป จะต้องพิจารณาผลเสียหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อการประกอบธุรกิจ และประเด็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพด้วย

๒.๕ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ไม่ขัดข้องในหลักการของร่าง พระราชบัญญัติทั้งสามฉบับ โดยมีข้อสังเกตว่า ปัจจุบันการกำกับดูแลควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ค่อนข้างจะเข้มงวด หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจะต้องพิจารณาให้การควบคุมดูแล การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สอดคล้องกับการประกอบธุรกิจด้วย สำหรับร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอ โดยนายธีรวัฒน์ฯ กรณีร่างมาตรา ๓๓/๑ ที่กำหนดให้ผู้ได้รับความเสียหายจากผู้ขับขี่ยานพาหนะที่ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีสิทธิฟ้องคดีได้ โดยการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายดังกล่าวให้ถือเป็นคดีผู้บริโภค ซึ่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้บริโภคได้ มีข้อสังเกตว่า โดยสภาพแล้วคดีประเภทนี้ไม่ใช่คดีผู้บริโภค เนื่องจากการที่กฎหมายจะกำหนดให้เรื่องได้เป็นคดี ผู้บริโภคนั้น ผู้เสียหายจะต้องเป็นผู้บริโภคที่มีปัญหาในประเด็นการพิสูจน์ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นคดี ระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการ แต่สำหรับกรณีที่ได้รับความเสียหายจากผู้ขับขี่ยานพาหนะที่ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้เสียหายไม่ใช่ผู้บริโภคตามกฎหมายและไม่มีประเด็นปัญหาเรื่องภาระ พิสูจน์ จึงเห็นว่า ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้เรื่องดังกล่าวเป็นคดีผู้บริโภค

๒.๖ กรมควบคุมโรค ไม่เห็นด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้งสามฉบับ โดยร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายเจริญฯ และร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายเท่าพิพา มีสาระสำคัญเป็นการผ่อนคลายความเข้มงวดของการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้บางมาตรการ ที่เสนอแก้ไขขัดกับเจตนาณ์ของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ต้องการ คุ้มครองสุขภาพและอนามัยของประชาชนที่เกิดขึ้นจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น การอนุญาต ให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง การอนุญาตให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา ซึ่งขัดต่อหลักการคุ้มครองมิให้เด็กหรือเยาวชนเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย ส่วนร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายธีรวัฒน์ฯ มีสาระสำคัญเป็นการเพิ่มความเข้มงวด ของการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอหอล์ซึ่งอาจเกินขอบเขตของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอหอล์ฯ และสมควรเป็นประเด็นพิจารณาตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายว่าด้วยจราจร ทางบก กฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ตลอดจนมีหลักการที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและสร้างภาระ ให้แก่ผู้ประกอบการมากจนเกินไป เช่น การกำหนดความรับผิดชอบของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอหอล์ ที่ขายโดยฝ่าฝืนกฎหมายในกรณีที่ผู้ซื้อไปดื่มเป็นผู้ควบคุมหรือขับขี่ยานพาหนะและก่อให้เกิดอุบัติเหตุ การกำหนดให้มีการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขายสูบและจ่ายค่าปรับทางปกครองกรณีที่ผู้ได้รับ ในอนุญาตไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนั้น กรมควบคุมโรคจึงขออภัยนร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอ

โดยกระทรวงสาธารณสุข โดยในส่วนร่างที่เสนอโดยนายธีรวัฒนา ที่เป็นประโยชน์และอาจจะรับมาพิจารณา เช่น การกำหนดจำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การกำหนดตัวบุคคลที่สามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้กรณีห้ามขายให้แก่สตรีมีครรภ์ นอกจากนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) การกำหนดมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เหมาะสมจะต้อง เป็นไปตามบริบทสังคมและพฤติกรรมการบริโภคของแต่ละประเทศ เช่น รัสเซียที่เคยสนับสนุนการผลิตขาย และตีตราตั้งเป็นเครื่องดื่มประจำชาติ ต่อมาเมื่อมีปัญหาผลเมืองติดแอลกอฮอล์เรื้อรังและเป็นโรคเกี่ยวกับตับก็หยุดการส่งเสริมดังกล่าว สร้างรูปแบบใหม่ให้โฆษณาได้อย่างเสรี แต่มีกฎหมายกำหนด ให้ทางอาญาในกรณีดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ที่กำหนด รวมทั้งเก็บภาษีธุรกิจที่ขายและนำสถานที่ให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในอัตราที่สูงกว่าภาษีของธุรกิจที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งส่งผลให้การบังคับใช้เป็นการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยปริยาย แม้หลักการของกฎหมายจะค่อนไปในทางเสรี

(๒) ร่างพระราชบัญญัติฯ ของกรมควบคุมโรคได้ปรับแก้ไขในส่วนของการควบคุมการโฆษณา การสื่อสารการตลาดเพื่อแก้ไขประเด็นปัญหาในปัจจุบัน เนื่องจากการโฆษณาและการสื่อสารการตลาดมีผลอย่างมากต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเฉพาะ ในกลุ่มเด็กและเยาวชน ตลอดจนปัจจุบันมีการสื่อสารการตลาดหลายรูปแบบ เช่น การใช้ Influencer ซึ่งมีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายในประเด็นดังกล่าว

(๓) ผลการใช้บังคับกฎหมายที่ผ่านมา กลไกคณะกรรมการต่าง ๆ มีประสิทธิผล จึงต้องคงกลไกดังกล่าวไว้ โดยปัญหาที่แท้จริงที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เกิดจากการจำกัดติดตามงานและความคืบหน้าของงานในระดับพื้นที่ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการใช้บังคับกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มากกว่าจะเป็นปัญหารือว่าโครงสร้างหรือกลไกตามกฎหมาย

ปัจจุบันพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ยังไม่ได้ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ต้องดำเนินการ โดยมีการขยายระยะเวลาไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ อย่างไรก็ตาม กรมควบคุมโรคได้เคยจัดตั้งความคิดเห็นตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งจากการรับฟัง巴拉กูว่า พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ มีผลทำให้สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ดีขึ้น ลดอัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีผลกระทบด้านลบ ตลอดจนการป้องกันเด็กและเยาวชน โดยกรมควบคุมโรคได้นำความคิดเห็นที่ได้รับฟังมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการเสนอเรื่องต่อสำนักเลขานธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติฯ

๒.๑๐ กรุงเทพมหานคร ไม่เห็นด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายเจริญฯ และนายเท่าพิพพา สรุปได้ดังนี้

(๑) ร่างที่เสนอโดยนายเจริญฯ มีผลเป็นการผ่อนคลายมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพิ่มการเข้าถึงการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ย่อมสร้างผลกระทบด้านลบต่อเด็กและเยาวชน สุขภาพและอนามัยของประชาชน และนำมาซึ่งอุบัติเหตุและความสูญเสีย จึงไม่เห็นด้วยในแนวทางดังกล่าว

(๖) ร่างที่เสนอโดยนายเท่าพิภพฯ ร่างมาตรา ๑๕ ยกเลิกมาตรา ๓๑ (๖) และร่างมาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๑ (๗) ที่กำหนดห้ามให้ผู้ได้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซึ่งการประกาศกำหนดสถานที่เพิ่มเติมนั้น หากไม่มีการกำหนดสวนสาธารณะเข่นเดิมตามที่มีกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อาจจะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีต่อเด็กและเยาวชน จึงไม่เห็นด้วยกับร่างมาตรานี้ นอกจานี้ ในร่างมาตรา ๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๓ กำหนดให้องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อาจขอรับการสนับสนุนเพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพจากกรมควบคุมโรคได้นั้น เป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับการผ่อนคลาย มาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากมาตรการที่ผ่อนคลายมากขึ้นย่อมส่งผลให้มีผู้บริโภค แอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น เป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุและการเจ็บป่วยด้านสุขภาพ เมื่อเกิดผลกระทบ ด้านลบดังกล่าว จึงไม่ควรให้สามารถขอรับการสนับสนุนการบำบัดรักษาฟื้นฟูจากการติดเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์จากการควบคุมโรคได้ ในทางกลับกันควรป้องกันมิให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่เพิ่มขึ้นจะมีความเหมาะสมมากกว่า นอกจานี้ ไม่ควรยกเลิกกำหนดวันและเวลาให้สามารถขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลทั่วไปได้โดยเสรี โดยสรุปไม่เห็นด้วยกับหลักการที่มีผลเป็นการเพิ่ม การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งสถานที่และบุคคล

นอกจากนี้ มีความเห็นเพิ่มเติมต่อร่างที่เสนอโดยนายธีรภัทรฯ โดยเห็นด้วย ในหลักการในภาพรวม เนื่องจากจะทำให้การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ และสำนักงานคณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการประชุมสมัชชา ตลอดจนการเพิ่ม บทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่ห้ามขายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ การกำหนดหน้าที่ผู้ชาย การกำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การโฆษณา การพ้องเรียกค่าเสียหาย ตลอดจนการทำหน้าที่บุคลากรที่ผ่านการอบรมช่วยเหลือ พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามความเหมาะสมได้ เช่น ประชาสัมพันธ์หรือรณรงค์การควบคุม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อแก้ไขปัญหาบุคลากรภาครัฐที่ไม่เพียงพอ

๒.๑๑ กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ไม่เห็นด้วยในหลักการของร่าง พระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายเจริญฯ และนายเท่าพิภพฯ โดยมีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายเจริญฯ มีการผ่อนคลายมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากเกินไป และการที่เสนอให้ผู้ประกอบการภาคธุรกิจเข้ามามีส่วนตั้งสินใจในด้านนโยบายมากเกินไปจะทำให้ เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนทางธุรกิจและการแทรกแซงนโยบายได้ ในทางกลับกันเห็นด้วยในหลักการ ของร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายธีรภัทรฯ ในประเด็นที่กำหนดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น เนื่องจากจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสังคมโดยรวมได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เห็นว่า ควรคงกลไกคณะกรรมการไว้เพื่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย แต่ต้อง ระมัดระวังมิให้เกิดประโยชน์ทับซ้อนทางธุรกิจ สำหรับประเด็นเรื่องการห้ามโฆษณาหรือส่งเสริม การขายนั้น มีข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนอย่างชัดเจนว่า การโฆษณาและการส่งเสริมการขาย มีส่วนทำให้เด็กและเยาวชนบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่ายและเร็วขึ้น ดังนั้น จึงยังคงมีความ จำเป็นต้องคงมาตรการห้ามโฆษณาและการส่งเสริมการขายที่รัดกุม โดยเฉพาะการขายออนไลน์

ส่วนประเด็นของการกำหนดเวลาขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น มีงานวิจัย ที่ยืนยันว่าในกรณีที่มีการขยายเวลาการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น จำนวนอุบัติเหตุ ทางท้องถนน ตลอดจนความรุนแรงของปัญหาทางสังคม รวมถึงอาชญากรรมจะเพิ่มมากขึ้น

ตามไปด้วย ยกตัวอย่างเช่น หากกำหนดให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ออนไลน์ได้ เยาวชนก็อาจจะสั่งไปลากลอบดื่มแทนที่จะเข้าเรียน

นอกจากนี้ จากการที่ประเทศไทยมีการใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำให้ผลกระเทศเชิงลบต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในประเทศไทยลดลง และมีข้อดีหลายประการ เช่น ลดการเจ็บป่วยและอุบัติเหตุ อันเนื่องมาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยุกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกช้าลง อัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปริสุทธิ์ลดลง ด้วยเหตุนี้ หน่วยงานของรัฐจึงควรมีอำนาจในการกำกับดูแล และควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๒.๑๖ สำนักงานศาลยุติธรรม ไม่ขัดข้องในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้งสามฉบับ เนื่องจากไม่กระทบกับการกิจของสำนักงานศาลยุติธรรม และเห็นว่า เป็นเรื่องในทางนโยบายของรัฐที่จะจำกัดสิทธิและกำหนดมาตรฐานการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างไรก็ได้ การกำหนดนโยบายจะต้องสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน รวมถึงส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยการให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีโอกาสใช้ประโยชน์อย่างเป็นธรรม ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับการแก้ไขอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีอำนาจเรียก ขอคูบัตรประจำตัวประชาชนหรือเอกสารอื่นใด ซึ่งระบุชื่อ ที่อยู่ และประภูมิรุปถ่ายของผู้ถือบัตรเพื่อบันทึกข้อมูลความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่มีการกระทำการความผิดหรือกรณีที่มีหลักฐานตามสมควรว่ามีการกระทำการความผิดอาชญากรรมเกินขอบเขตของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และมีข้อสังเกตกรณีที่จำกัดเสรีภาพเพียงเท่าที่จำเป็น อาจจะมีผลให้ขัดต่อรัฐธรรมนูญได้

๓. ผลกระทบของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่คณะกรรมการรับทราบแล้ว ที่มีผลบังคับใช้ต่อไปนี้ จำนวนสามฉบับ และความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว มีข้อพิจารณาดังต่อไปนี้

๓.๑ ร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่เสนอโดยกระทรวงสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข อยู่ระหว่างการเสนอร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติหลักการโดยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานด้านการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่ การแก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติและคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งคณะกรรมการควบคุมฯ กรุงเทพมหานครและจังหวัด การเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นเกี่ยวกับสถานที่หรือบริเวณห้ามขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเพิ่มเติมได้ การเพิ่มบทบัญญัติห้ามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณที่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเวลาที่ห้ามขาย การเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการโฆษณา รวมทั้งปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการนำเข้าหรือพื้นที่น้ำมันให้ครอบคลุมถึงผู้มีปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้มีความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เสนอไปยังสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง (๒) โดยสรุปได้ว่า สำนักงานฯ ไม่ขัดข้องในหลักการของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่มีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

๑. กฎหมายนี้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สมควรทบทวนบทบัญญัติต่าง ๆ รวมทั้งกลไกและมาตรการตามกฎหมายให้เหมาะสมแก่กาลปัจจุบันตามที่กระทรวงสาธารณสุขเสนอ

๒. การใช้กลไกคณะกรรมการตามกฎหมายนี้ ควรให้มีสถานะเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อทำหน้าที่ทางวิชาการให้ข้อเสนอแนะแก่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

๓. ควรมีกลไกในการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholders) ต่าง ๆ เพื่อให้การกำหนดมาตรการต่าง ๆ ตามกฎหมายสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

๔. มาตรการควบคุมที่เข้มงวดเกินไปจะมีผลกระทบด้านอื่น เช่น การล้มหายตายจากของภูมิปัญญาท่องเที่ยน การพัฒนานวัตกรรมหรือกิจกรรมที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ จึงต้องพิจารณาให้เกิดความสมดุลมากที่สุด ทั้งนี้ กฎหมายนี้ใช้บังคับมานานแล้ว สมควรที่จะมีข้อมูลความสัมฤทธิ์ผล ของกฎหมายว่าตลาดเวลาที่ใช้บังคับมานั้น ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายหรือไม่ เพราเหตุใด เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วย

๓.๒ คำแนะนำขององค์กรอนามัยโลกและคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เกี่ยวกับมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๓.๒.๑ องค์กรอนามัยโลกได้ให้คำแนะนำแก่ประเทศไทย ซึ่งรวมถึง ประเทศไทย ในรัฐธรรมนูญ ในการจัดทำนโยบายการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า เพื่อลดอันตรายที่เกิดขึ้นจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ ดังนี้

(๑) การควบคุมกิจกรรมการตลาดในเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน (regulating the marketing of alcoholic beverages (in particular to younger people))

(๒) การควบคุมและการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (regulating and restricting the availability of alcohol)

(๓) การกำหนดนโยบายที่เหมาะสมเพื่อควบคุมพฤติกรรมการขับขี่ หลังจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (enacting appropriate drink-driving policies)

(๔) การลดอุปสงค์ต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านมาตรการทางภาษี และกลไกด้านราคา (reducing demand through taxation and pricing mechanisms)

(๕) การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับอันตรายที่มีต่อสุขภาพ และสังคมซึ่งเกิดขึ้นจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (raising awareness of the health and social problems for individuals and society at large caused by the harmful use of alcohol)

(๖) การสนับสนุนนโยบายด้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มี ประสิทธิภาพ (ensuring support for effective alcohol policies)

(๗) การเข้าถึงระบบการบำบัดรักษาสำหรับผู้ติดเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ (providing accessible and affordable treatment for people with alcohol-use disorders)

(๔) การมีระบบคัดกรองและบำบัดรักษาสำหรับผู้ซึ่งมีปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (implementing screening and brief intervention programmes in health services for hazardous and harming drinking)

๓.๒.๖ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่สร้างสมดุลกับนโยบายอื่นของรัฐ เพื่อให้คณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาและเห็นชอบในหลักการใน ๓ ประเด็น รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ดังนี้

(๑) ให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่แท้จริง เกิดความเป็นธรรม ไม่เป็นการสร้างอุปสรรคหรือก่อความเดือดร้อนแก่ผู้เกี่ยวข้องเกินสมควร และสอดคล้องกับหลักการแห่งมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๒) สนับสนุนให้ภาคเอกชนทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและกำกับการให้ทุกฝ่ายปฏิบัติตามกฎหมายได้โดยไม่เป็นภาระกินจำเป็น

(๓) ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวตาม (๑) และ (๒) ให้มุ่งดำเนินการให้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประเด็นที่ ๕ การท่องเที่ยว ประเด็นที่ ๘ ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ และประเด็นที่ ๑๓ การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี สามารถเดินหน้าไปได้อย่างผสมกลมกลืนและบรรลุเป้าหมายได้พร้อมกันโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

๓.๓ ความเห็นของสำนักงานฯ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบหลักการและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับที่คณะกรรมการรัฐมนตรีขอรับมาพิจารณาก่อนรับหลักการ และร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขแล้ว เห็นว่า ร่างกฎหมายทั้งสี่ฉบับต่างมีหลักการในทำนองเดียวกัน คือ การเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ในประเด็นเกี่ยวกับมาตรการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และกลไกการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ แต่มีรายละเอียดในวิธีการและระดับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่แตกต่างกันตามความมุ่งหมาย มุ่งมอง และแนวคิดที่ให้ความสำคัญหรือมุ่งเน้นคละบtributary กัน โดยแบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

(๑) ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายเจริญฯ และนายเท่าพิกพา มุ่งเน้นการพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ผู้ประกอบการและสิทธิของผู้บริโภค จึงเป็นการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ เพื่อลดระดับการควบคุมของภาครัฐให้มีความผ่อนปรนและให้เสรีภาพแก่ประชาชนและผู้ประกอบการมากขึ้น

(๒) ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดยนายธีรภัทรฯ และกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข มุ่งเน้นการพิจารณาผลกระทบด้านลบที่เกิดขึ้นจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเสริมสร้างสุขภาพและการป้องกันโรค ตลอดจนการป้องกันเด็กและเยาวชน ไม่ให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงเป็นการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ให้มีการควบคุมที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาคำแนะนำขององค์กรอนามัยโลกและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายดังกล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสินค้าที่มีผลต่อสุขภาพและอนามัยของผู้บริโภค รัฐจึงมีความจำเป็นต้องออกกฎหมายเพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรม การบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ดิดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการป้องกันเด็กและเยาวชน ไม่ให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย อันเป็นมาตรการที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

โดยกำหนดมาตรการควบคุมมากกว่าสินค้าทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นมาตรการควบคุมฉลากและบรรจุภัณฑ์ มาตรการควบคุมการขาย และมาตรการควบคุมการโฆษณา หากแต่ระดับความเข้มงวดในการควบคุม ของรัฐนั้นจำเป็นต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมและสร้างสมดุลกับผลประโยชน์ด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และการสร้างขีดความสามารถ ใน การแข่งขันเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยตามเป้าหมายของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนด้วย ดังนั้น กฎหมายเพื่อการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงไม่อาจกำหนดมาตรการโดยเน้นหนัก ด้านใดด้านหนึ่ง แต่ต้องกำหนดโดยคำนึงถึงปัจจัยด้านการคุ้มครองสังคมและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับปัจจัยอื่นด้วย เช่น สิทธิของผู้บริโภค การบูรณาการการทำงานร่วมกันของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง กับความรับผิดชอบต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่า หน่วยงานส่วนใหญ่ไม่ชัดช่องกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับที่คณะกรรมการรัฐมนตรี ขอรับมาพิจารณา ก่อนรับหลักการ เนื่องจากเห็นว่ามีหลักการที่พยายามจะทำให้เกิดความสมดุล ระหว่างประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและในเชิงสังคม หากแต่มีระดับการผ่อนคลายมาตรการควบคุม ที่แตกต่างกัน โดยร่างพระราชบัญญัติฯ ที่มีมาตรการควบคุมในระดับผ่อนปรนมาก (ร่างฯ ที่เสนอโดย นายเจริญฯ และนายเท่าพิพา) มีหน่วยงานที่ไม่เห็นด้วยในหลักการ คือ กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ส่วนร่างพระราชบัญญัติฯ ที่มีมาตรการควบคุมในระดับเข้มงวดมาก (ร่างฯ ที่เสนอโดยนายธีรวัฒน์) มีกระทรวงสาธารณสุข ที่ไม่เห็นด้วยในหลักการ อย่างไรก็ตี หน่วยงานแต่ละแห่งยังคงมีความเห็นและข้อโต้แย้งที่มี ความแตกต่างกันอยู่มากในส่วนของมาตรการที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติฯ แต่ละฉบับทั้งในด้าน ที่เห็นว่า มาตรการมีความผ่อนปรนมากเกินไปหรือมีความเข้มงวดมากเกินไป รวมถึงกลไกการบังคับใช้ กฎหมายที่มีการเสนอให้ยกเลิกกลไกคณะกรรมการทั้งหมด และการเสนอให้คงไว้ แต่ให้ปรับปรุง องค์ประกอบหรืออำนาจหน้าที่แทน

ผลการรับฟังความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องข้างต้น แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ควรอยู่บน ความสมดุลระหว่างประโยชน์ทางสังคมและประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและด้านอื่น ๆ โดยการกำหนด มาตรการควบคุมนั้น ควรมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัย ของสังคม ในขณะเดียวกันไม่เป็นการสร้างอุปสรรคหรือก่อความเดือดร้อนแก่ผู้เกี่ยวข้องเกินสมควร ซึ่งสอดคล้องกับคำแนะนำขององค์กรอนามัยโลก ความเห็นของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย รวมถึงความเห็นของสำนักงานฯ ตามหนังสือที่อ้างถึง (๒)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น แม้ว่าร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับ ที่คณะกรรมการรัฐมนตรีขอรับมาพิจารณา ก่อนรับหลักการ รวมถึงร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอโดย กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข จะมีหลักการเพื่อแก้ไขปรับปรุงมาตรการควบคุมการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และกลไกการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงความสมดุล แต่เนื่องจากรายละเอียดของการแก้ไขปรับปรุงยังคงมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับระดับความเข้มงวด ของการควบคุมและการผ่อนปรนมาตรการที่อาจยังไม่นำไปสู่ความสมดุลที่เหมาะสม รวมทั้งการแก้ไข ปรับปรุงกลไกการบังคับใช้กฎหมายในแต่ละร่างฯ ยังคงมีความแตกต่างกันมาก สำนักงานฯ จึงเห็นว่า ในขั้นนี้ คณะกรรมการรัฐมนตรียังไม่สามารถติดรับหลักการร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ทั้งสามฉบับที่เสนอโดย (๑) นายเจริญ เจริญชัย กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๐,๘๔๒ คน (๒) นายเท่าพิพา ลั่นจิตรกร กับคณะ และ (๓) นายธีรวัฒน์ คหะวงศ์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๙๖,๘๗๘ คน โดยสมความอนุญาตให้กรรมควบคุมโรค

กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ รับประเด็นข้อเสนอแก้ไขตามร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับไปพิจารณาแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่กรมควบคุมโรคอยู่ระหว่างการเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย และความเห็นของสำนักงานฯ ซึ่งรวมถึงประเด็นการปรับปรุงกลไกคณะกรรมการตามกฎหมายนี้ เพื่อให้ร่างพระราชบัญญัติฯ ที่กรมควบคุมโรคจะเสนอต่อคณะกรรมการ มีมาตรฐานการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่สร้างสมดุลกับนโยบายอื่นของรัฐ มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสุขภาวะของประชาชน โดยไม่สร้างอุปสรรค หรือภาระแก่ผู้ประกอบการจนเกินสมควร และทำให้ร่างกฎหมายได้รับการยอมรับมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเห็นสมควรให้เร่งดำเนินการโดยเร็วเพื่อผลักดันร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ณ. ๙๙

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายสวัสดิการสังคม

ฝ่ายกฎหมายสาธารณสุข

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๖๐๖ - ๙ ต่อ ๑๔๓๖ (นางสาวนัฐกานต์ฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๖๒๐๑

www.ocb.go.th

www.lawreform.go.th

อีเมลล์ อเล็กทรอนิกส์ saraban@ocb.go.th